

χρυσῶν τετράτρογον ὄχημα μετὰ τοῦ ἀμαξήλατου καὶ το ἔσφυρον εὐκολώτατα καὶ κανονικώτατα. Τρίτος τις ἐκάθητο ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ἠνιόχου κρατῶν μαστίγιον. Πάντα δὲ ταῦτα ἐκινούντο ἐπὶ πλακῆς κατόπτρου λείου. Οἱ φύλλοι οἱ ἐκτελοῦντες τὸ ἔργον τῶν ἵππων ἦσαν δεδεμένοι ἀπὸ τῶν μηρῶν διὰ χρυσῆς ἀλύσειας, ἧτις οὐδέποτε ἐλύετο. Οὕτω πως δὲ ἔζων ἐπὶ δύο ὄλα ἔτη καὶ ἡμισυ, οὐδένος ἀποθανόντος κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα. Ἐτρέφοντο δὲ τιθέμενοι ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἀνθρώπου τινός. Ὅποτε δὲ δὲν ἤθελον νὰ περιπατήσωσι καὶ νὰ σύρωσι τὸ ὄχημα, ὃ ἔχων αὐτοὺς ἐλάβανεν ἀνθρακα καίοντα καὶ τον ἐπλησίαζεν εἰς αὐτοὺς, οὗτοι δὲ θερμαινόμενοι ἐπελαμβάνοντο παραχρῆμα τοῦ ἔργου των.

Ἄλλὰ τί τὸ ὄφελος τῆς νοημοσύνης ἀνευ τῆς καρδίας; Ἐλέγη ὅτι καὶ τὸ σμικρότατον τῶν ζῴων, τὸ κατ' ἐπιφάνειαν ἀχρηστότατον εἰς τὸν ἄνθρωπον, δύναται νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ διὰ τῆς ὑπομονῆς του, τοῦ θάρρους, τῆς εὐφυΐας, ἡμεῖς δὲ προσθέτμεν: καὶ διὰ τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ἰδοὺ δὲ διατί.

Ἄφ' οὗ ἡ φύλλα γεννήσῃ τὰ ὠά της ἐν τῇ κόνει, ἐντὸς τῶν σχισμᾶδων τῶν σανίδων καὶ τῶν σανιδωμάτων, ἐν τοῖς σπαργάνοις τῶν βρεφῶν, καὶ ἄφ' οὗ οἱ λευκοὶ καὶ διαφανεῖς σκόληκες ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν ὠῶν συστρεφόμενοι ὡς μικρά τινα ἐγγελίδια, ἡ μήτηρ μεταγγίζει εἰς τὸ στόμα αὐτῶν τὸ ἐν τῷ σίμυκι αὐτῆς αἷμα καὶ παραχρῆμα διὰ τοῦ διαφανοῦς δέρματος αὐτῶν βλέπει τις χρωματίζεμενον ἐρυθρὸν τὸν πεπτικὸν αὐτῶν σωλήνα. Τὴν τροφὴν δὲ ταύτην ἐπορίσθη ἡ φύλλα κεντήσασα τὸ σῶμα ἡμῶν καὶ ἐκμυζήσασα ὄλιγον αἷμα χάριν τῆς ὑπάρξεως τῶν φίλων της.

Μὴ τίς λοιπὸν καταρασθῇ τὸ φέλοστοργον τοῦτο ζωῶφιν, διότι ἐνοχλεῖ ἡμᾶς οὐλὴ ὑπὸ κακίας κινούμενον, ἀλλ' ὑπὸ μητρικῆς, ὡς εἶδομεν, στοργῆς καὶ κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τῆς φύσεως βιαζόμενον. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς κεντᾶ, προσέχον μὴ βλάβῃ ἡμᾶς. Καὶ ναὶ μὲν ἔχει κλίσειν τινὰ γαστρονομικὴν, ἀλλὰ δὲν εἶνε οὔτε λαίμαργον οὔτε αἰμοδόρον. Ἄμα κεντήσας ἡμᾶς ὁ φύλλος παραχρῆμα ἀπέρχεται, ὡς συναισθανόμενος τρόπον τινὰ ὅτι δὲν εἶνε καλὴ ἢ πράξις του αὐτῆ. Πρὶν ἢ δὲ ἀπέλθῃ γαργαλίζει διὰ τῶν ποδῶν του τὰ πέριξ τῆς πληγῆς ἵνα καταπραῦνῃ καὶ ἀποναρκώσῃ τὸ ἐξηρηθισμένον ὑπὸ τοῦ κεντήματός του μέρος. Διατί νὰ ὀνομάσῃ ὁ Αἰνναῖος τὸν φύλλον ἐρηθιστικόν; Τὸν κορειὸν μᾶλλον ἔπρεπε νὰ ὀνομάσῃ τοιοῦτον, τὸν νευτερινὸν τοῦτον τύραννον τῶν ἀνθρώπων. Διότι ναὶ μὲν ἐνοχλεῖ ἐκεῖνον ὧν τὸ αἷμα δὲν εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὸ νευρικὸν σύστημα, ἀλλ' ὅμως οὐδόλως ἐξηρηθίζει οὐδὲ βρσανίζει τὴν ὑπ' αὐτοῦ τραυματιζόμενος. Ὁ φύλλος δὲν ἔχει τὸ καυστικὸν ἐκεῖνο καὶ δυσῶδες ὑγρὸν τοῦ κορειοῦ.

Ὁ κορειὸς δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκμυζῇ τὸ αἷμα, ἀλλὰ ἐν τῇ πληγῇ ἦν ἀνοίγει ἐγγχεῖ, ἀντὶ τοῦ ἀφαιρηθέντος αἵματος, ὑγρὸν τι καυστικὸν καὶ δριμύ ἐκ τοῦ στόματός του ἐκκρινόμενον. Κακὴ καὶ ψυχρὰ ἀνταμοιβὴ καὶ ἀποζημίωσις! Ἀσίποτε ἐφοβήθη καὶ ἐμίσησεν τοὺς προστύχους καὶ χυδαίους, καὶ τοὺς ἐγγχεῖς τοῦ φωτός. Ὁ κορειὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶνε οἱ κυριώτατοι καὶ οἱ ὀμώτατοι πολέμιοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ δὲ μοχθηρία αὐτῶν εἶνε τοσοῦτω μᾶλλον κινδυνώδης, ὅσῳ συνοδεύεται αὐτῇ ὑπὸ νοημοσύνης μᾶλλον ἀνεπτυγμένης.

Οἱ κορειοὶ δύναται νὰ ζήσωσι πολὺν χρόνον ἄσιτοι ἕνεκα βεβαίως τῆς ληθαργικῆς καταστάσεως εἰς ἣν ὑπόκεινται τὸν χειμῶνα. Διετήρησεν τις κορειοὺς ἐν ὄλον ἔτος ἐν φιαλίδῳ κεκλεισμένους, καὶ κατὰ τὸ θέρος ἀνοίξας τὸ φιαλίδιον εἶδεν αὐτοὺς κινουμένους καὶ ἀναζήσαντας.

Ὁ Βαλμόντος Δεμπομάρης διηγεῖται ὅτι περιεργὸς τις θέλων νὰ ἴδῃ πῶς ὁ κορειὸς ἀνακαλύπτει τὴν παρουσίαν ἀνθρώπου, ἐποίησεν τὸ ἐπόμενον πείραμα. Κατεκλίθη ἐπὶ κλίνης κρεμαστῆς καὶ ἀνευ οὐρανοῦ ἐν τῷ μέσῳ δωματίου γυμνοῦ παντὸς ἐπίπλου, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐδάφους τοῦ δωματίου ἔθηκε κορειὸν, ὅστις καθοδηγούμενος βεβαίως ὑπὸ τῆς ὀσφρήσεως, ἔστη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀμφιρέπων καὶ οἶονεὶ σκεπτόμενος καὶ μελετῶν διὰ τίνος τρόπου θὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν κλίνην. Τέλος δὲ μετὰ πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς ἀπεφάσισε καὶ ἀνέβη εἰς τὸν τοίχον, διὰ τοῦ τοίχου δὲ εἰς τὴν ὀροφήν. Ἄμα δὲ φθὰς ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς κλίνης, ἀφέθη καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς βινῆς τοῦ περιεργοῦ παρατηρητοῦ ἐκθάμβου ἐπὶ τῷ κατορθώματι καὶ τῇ πονηρίᾳ τοῦ κορειοῦ. Καὶ ἄλλα πλεῖστα ὅσα ἠδυνάμεθα νὰ διηγηθῶμεν μαρτυροῦντα τὴν νοημοσύνην τῶν τοιούτων ζωῶφιν, ἀλλὰ χάριν συντομίας καὶ ἵνα μὴ γενώμεθα ὀχληροὶ καταχρόνιοι τῆς φιλομαθείας καὶ τῆς ὑπομονῆς τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, καταλήγομεν ἐνταῦθα τὸν περὶ νοημοσύνης αὐτῶν λόγον ἀναβάλλοντες εἰς ἄλλοτε πλεονά τινα καὶ περιεργότερα. Κυρία Σ*

Η ΚΟΛΑΣΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ κόλασις εἶναι φοβερά. Ὁ κεραιφόρος Διάβολος, οἱ εἰδεχθεῖς δαίμονες, οἱ πολυκέφαλοι ὄφεις, οἱ φλέγοντες δράκοντες, αἱ ἱπτάμεναι γλωσσαι πυρός, αἱ πεπυρωμέναι ἐσχάραι, οἱ ἐκ πετρελαίου ζέοντες λέβητες, ἐνὶ λόγῳ τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον δὲν εἶναι θέαμα παρήγορον οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν μᾶλλον βίγαντα γέροντα, ἀλλ' ἡ κόλασις δὲν εἶναι δι' ἡμᾶς, δὲν εἶναι διὰ τοὺς Ἕλληνας· ὁ Ἕλληνας ἠξέουρε νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πάντα, διότι ἐγεννήθη πολύτροπος ὡς ὁ Ὀδυσσεύς. Κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν αἱ καταχθόνιοι σάλπιγγες διὰ βραγχῶ-

δους φωνῆς θ' ἀναγγείλωσιν ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς Κρίσεως, ἀμιλλα σφοδρὰ θὰ ἐγερθῆ μεταξὺ τῶν ἔθνων ὅποσον δεξιώτερον καὶ προσφύτερον θὰ φενάκῃσιν, σαγηνεύσῃ ἢ ἐκφοβήσῃ τὸν Διάβολον, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν κόλασιν. Ἐκαστον ἔθνος θὰ μεταχειρισθῆ τὰ μᾶλλον ἰδιάζοντα πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ ὅπλα, ἀλλὰ μόνον οἱ Ἕλληνες θὰ καταγάγωσι θρίαμβον πλήρη διὰ τῆς παντοδυνάμου καλλιποροθεύσεως. Ὁ Ἕλληνας, φύσει συνταγματικὸς ὢν, θὰ ἐφαρμόσῃ καὶ εἰς τὴν κόλασιν τὴν κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐν χρήσει τακτικῇ θὰ καλλιποροθεύσῃ τὰς πεπυρωμένας ἐσχάρας, ἀντικαθιστῶν αὐτὰς διὰ ξυλίνων πυρὶ βεβαμμένον, θὰ καλλιποροθεύσῃ τοὺς ζέοντας λέβητας μεταποιῶν αὐτοὺς εἰς εὐχρηστους λουτήρας, πῶς; τὸ ἀγνοῶ, ἀλλὰ θὰ τὸ κατορθώσῃ. Θὰ πλαστογραφῆσῃ, παραμορφώσῃ ἢ σχίσῃ τὰ κατὰστιχα, ὅπως οὐδαμοῦ εὑρεθῆ τὸ ὄνομα του ἐγγεγραμμένον, ἀλλὰ μόνον τὰ ὀνόματα τῶν ὑπουργῶν του, διότι ὁ Ἕλληνας εἶναι πάντοτε τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὁσάκις δὲν ἔχει θέσιν. . . συμπολιτευομένου. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ὄφεις καὶ τοὺς δράκοντας αὐτὸ θὰ ἦναι ἀπλῆ παιδιὰ διὰ τὸν Ἕλληνα, ὅστις εἰς ἡρωϊκωτέρους χρόνους κατέβαλε τὴν Σφίγγα, τὸν ἐκατόγχευρα Βριάρεων, τὴν Μέδουσαν, τὴν Ἰδραν καὶ ἄλλα οὐχ ἤττον ἐπιφοβὰ τέρατα σὺν οἷς τὸν Μινώταυρον, εἰ καὶ ὁ Βαλζάκ δὲν φαίνεται ἀποδεχόμενος τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ. Ἄλλως τε καὶ ὁ Ἕλληνας εἰς τὴν κόλασιν θὰ ἦναι en pays de connaissance, μεταξὺ πατρικῶν φίλων, διότι ὁ Διάβολος ὅσον καὶ ἂν ἔγινε Διάβολος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλησμόνησιν τὴν ἑλληνικὴν αὐτοῦ καταγωγὴν καὶ νὰ μὴ ἐνθυμηταί ὅτι ἤτο ποτε ἀδελφὸς τοῦ Διὸς καὶ ὅτι ἔπιε καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰλισσοῦ, ὅτε ὁ Ἰλισσὸς δὲν ἦτο ξηρὸς, ὡς ἡ φωνὴ τῶν ἐκεῖ ἄδουσῶν Γερμανίδων. Δέον ὅμως ὁ Ἕλληνας νὰ προσενεχθῆ αὐτῷ κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὸν πῖλον ἢ τὸ φέσι καὶ μὴ φέρων σιγάρον ἐπὶ τῶν χειλέων, διότι ὁ Διάβολος, ζήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Παρισίοις, εἶναι λίαν αὐστηρὸς πρὸς τὴν καλὴν συμπεριφορὰν. Δέον ὡσαύτως νὰ λαλήσῃ αὐτῷ γλῶσσαν ὁπωσοῦν καθαρεύουσαν, ἀποφεύγων τοὺς καθ' ἐκάστην ἀκουομένους ἢ ἀναγινωσκομένους βαρβαρισμούς, διότι ἂν τυχὸν εἴπῃ αὐτῷ: «Χαίρομαι, κύριε Διάβולה, ὅτι ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίσω, ἢ καταχρῶμαι τῆς καλωσύνης σας, ἢ σὰς συνιστῶ τὴν δεσποσύνην τάδε, ἢ. . . ἢ. . . ἢ. . . πολὺ πιθανὸν νὰ στρέψῃ αὐτῷ τὰ νῶτα. Ὁ Διάβολος ἔχει βεβαίως πολλὰ ἐλαττώματα, καὶ τίς δὲν ἔχει τὰ ἰδικὰ του; τὰ ἑλληνικὰ ὅμως ἐπίσταται καλῶς, διότι ἔκαμε τακτικὰς σπουδὰς καὶ δὲν προεδιβάσθη βουλευτικῇ συστάσει, δυνάμει ἐγγχειριδίου ἢ θραύων τὰς ὑέλους τῶν παρθύρων τῶν διδασκάλων του «μεσονυκτίοις ποθ' ὤραις.» Τὰ τοιαῦτα εἰς τὴν κόλασιν δὲν γίνον-

ται. Ὑπῆρξε μάλιστα ἐποχὴ, καὶ αὕτη δὲ εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἀναγεννήσεως, καθ' ἣν ἡ ἑλληνικὴ ἔθεωρεῖτο ἀποκλειστικῶς ὡς γλῶσσα τοῦ Διαβόλου, καθὼ ἡ τῆς αἰρέσεως. Διὸ καὶ ἡ θεολογικὴ τῶν Παρισίων σχολὴ δὲν ἐδίστασε νὰ κηρύξῃ ἐνώπιον τοῦ Παρλαμένου ὅτι «ἀπώλετο ἡ θρησκεία εἰ ἐπετρέπετο ἡ τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἐβραϊκῶν γραμμῶν σπουδῆ.»¹ Ἐν ἔτει δὲ 1530 Γάλλος τις μοναχὸς ἔλεγεν ἀπὸ τοῦ ἀμύθωνος τῆς ἐκκλησίας: «Ἐφευρέθη νέα τις γλῶσσα, ἣν καλοῦσιν ἑλληνικῇ· προσέχετε καλῶς ἀπ' αὐτῆς, διότι εἶναι πασῶν τῶν αἰρέσεων ἡ γενέτειρα. Βλέπω εἰς τὰς χεῖρας πολλῶν ἀνθρώπων βιβλίον ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ γεγραμμένον ὅπερ ὀνομάζουσι *Καιρὴν Διαθήκην*· τοῦτο δὲ τὰ βιβλίον εἶναι πλήρες ἀκανθῶν καὶ ὄφρων.»²

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΑΣΠΙΘΣ

Αἱ παραδόσεις περὶ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ζωὴν ἡρώων θανόντων ἢ ἐξόχως ἀγωνισθέντων ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἐξ ἀρχαιοτάτων μύθων πηγάζουσαι, εἰσὶ κοινόταται παρὰ πλείστοις λαοῖς. Ἰνα δὲ εἰς τὰ γνωστότατα περιορισθῶμεν, οἱ Γερμανοὶ ἐπίστευον μέχρι πρὸ μικροῦ ὅτι ὁ ἐν ὑπογαίῳ πύργῳ μέχρι πρὸ αἰώνων καθυδῶν αυτοκράτωρ Βαρβαρὸσάσας ἐμελλε ν' ἀναστήσῃ τὴν Γερμανικὴν αυτοκρατορίαν, αἱ Ἑλβετοὶ πιστεύουσιν ὅτι ὁ μυθολογικὸς αὐτῶν ἦρωας Γαυλιέλιμος Τέλος θ' ἀναβιώσῃ ὅταν Ἰδοὺ κινδυνεύουσιν τὴν ἐλευθερίαν τῆς χώρας του, οἱ Σέρβοι ἐδιηγούντο περὶ τοῦ βασιλέως Μάρκου ὅτι πρῶτος θὰ σημάνη τὴν ὥραν τῆς κατὰ τῶν Τούρκων ἐξεγέρσεως, καὶ παρ' ἡμῶν δὲ τοῖς Ἕλλησι φέρεται παράδοσις περὶ τοῦ ἐν τινι κρύπτῃ τῆς Ἁγίας Σοφίας εὐρισκομένου Μαρμαρωμένου βασιλέως, ὅστις θ' ἀναζήσῃ ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς γενικῆς τῶν Ἑλλήνων ἀπελευθερώσεως. Ὅτι καὶ οἱ Ἄλβανοὶ ὁμοίας τρέφουσι δοξασίας περὶ τοῦ ἦρωος αὐτῶν Γεωργίου τοῦ Καστριώτου, ἢ Σκενδέρμπευ μανθάνομεν κατὰ πρῶτον ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης παραδόσεως, ἣν παρὰ ληστοῦ Γκέκα ἀκούσας ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν φίλος τῆς Ἐστίας ἢ ἐκ τῆς παραδόσεως ταύτης καταφαίνεται προσέτι ὅπόσον ἀσθενὴς εἶνε ἡ ἐπενέργεια τοῦ μωαμεθανισμοῦ παρὰ τοῖς ἐξισλαμισθεῖσιν Ἄλβανοῖς, καὶ ὅπόσον κατισχύει τῆς θρησκείας τὰ ἔθνηκον αἰσθημα. Σ. τ. Δ.

Προσδοκία ἐλεύσεως τοῦ

ΣΚΕΝΔΕΡΜΠΕΥ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΛΒΑΝΟΙΣ

Οἱ κάτοικοι τῆς ἄνω Ἀλβανίας, οἱ ἰδιαιτέρως ὀνομαζόμενοι Γκέγκαι πιστεύουσιν ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ ὁ Σκενδέρμπευς, ὅπως ὀδηγῶν τοὺς νῦν ἀρειμανίους αὐτοῦ συμπολίτας κατὰ τοῦ Σουλτάνου διεκδικήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν του, ἢν τοσοῦτον ἀνάνδρως ἐν τῇ προσκαιρῷ ἐκείνῃ ἀπουσία ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἤρπασε. Πρὸς διατήρησιν δὲ τοῦ στρατοῦ του θ' ἀποκαλυφθῶσιν ἀνεξάντλητοι ἀποθήκαι κέγγχρον, εὐρισκόμεναι ἐντός τινος τῶν ὄρεων τῆς πατρίδος του. Οὐδέποτε ὅμως θὰ δεχθῆ νὰ ἔλθῃ πρὶν ἢ ἰδοὺ τοὺς συμπολίτας του ἐπαναστατούντας κατὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ διατηροῦντας τὴν ἐπανάστασιν

1. Villars: De la réformation de Luther, σελ. 65, σημ. 1.

2. Αὐτόθι: ἐνθ' ἀνωτέρω.